

BESEDNIK.

Kratkočasen in podučen list za slovensko ljudstvo.

Izhaja 10. in 25. vsakega meseca.

Veljá celoletno 2 gold. 50 krajc. — polletno 1 gold. 30 krajc.

List 7.

V Celovcu 10. aprila 1872.

Popotovanje v poštnem vozu.

(Ruski spisal Pogorelski, poslovenil L. G. Podgoričan.)

(Dalje.)

„Nekega večera sem dolgo časa burko uganjal se svojimi brati in sestrami vred, — in vsled silnega truda sem zaspal precej, ko hitro sem bil legel v posteljo. Pravijo, da nam sanje prorokujejo bodočnost, da se naše duše oddaljujejo od telesa ter nam odgrinjajo to, kar nam je čuječim zakrito. Ne mara je res kaj do tega; jaz vendar tega dne nisem izkušal svoje duše ostrosti. Senjalo se mi je, kakor bi bil igral z brati in sestrami — in da se je Tuta vdeleževala našega igranja. Meni se je zdelo, da nobeden mojih ne čuti v sebi nikakovega sovraštva do nje, temuč vsi so jo milovali — ubogo Tuto, in moja duša je bila vsa zavzeta. Omamljen vsled takega razkošja — zbežal sem očetu v objetje in se solzami hvalil ga za ljubezen . . . Nenadoma pa se razlegne strašen krik in prileti na moja ušesa; jaz se probudim in planem s postelje. Pred menoj je stal oča; jeza je ovijala se mu okrog obraza; v levej roci je držal prižgano svetilnico, v desnej pa golo sabljo. V daljavi sem slišal žalostno upitje, ki je bilo slabejše in slabejše . . . poznal sem svoje uboge Tute glas! Tresel sem se in ozerl v očeta. „Ni se mi posrečilo, da bi bil ubil to proketo opico,“ — dejal je; „upam pa, da poslé ne bode več motila tvojeja spanja“.

„Mati je stopila v sobo. „Kaj pomenja to?!“ — viknila je; „Miroslavova ruha je kervava!“ Zgrudila se je pred-me. — „Nič, nič ni to,“ — odgovoril je oča. „Izprehajal sem se mimo njegove sobe, — in zdelo se mi je, da nekdo odpira okno; pogledam skozi duri in v mesečini zagledam veliko opico, stoječo na Miroslavovem oknu. Zbežal sem v svojo sobo, vzel sabljo in svetilnico, — a sreča, prišel sem nazaj to trenutje, ko je opica odperla okno in tako stegnila k Miroslavu . . . Z vso močjo sem jo mahnil s sabljo, odsekana taca je odletela, opica pa je pobegnila nazaj v les. Verujem, da jej mine veselje še dalje Miroslava obiskovati“.

„Dolgo časa nisem bil si v svesti in nisem umel, kaj se je godilo z menoj; očetovo pripovedanje še le je vse razjasnilo mi . . . Žalostno sem se ozerl na ruho — uboge Tute odsekana taca je ležala pred mojimi nogami. . . . Jaz nisem znal, kaj bi učinil. Oča je na konec ostre sablje nabol tako in vergel skozi okno.“

„Ne spominjam se, kaj se je dalje godilo z menoj: menim, da sem omedlel . . .“

„Drugega dne sta se oče in mati na vso moč trudila, da bi mi bila pregnala žalost, ki je vjedala me; ali jaz nisem odgovarjal njunej ljubeznjivosti. V serci se mi je bilo vzbudilo nekovo čutje, ki me je skoro odganjalo od njiju. Zdelo se mi je, da več tako vroče ne ljubim svojega očeta. . . . Nisem mogel terpeti tega, da bi bil moje dobre Tute preganjalec, — moje Tute, ki sem bil vaju imeti jo za svojo dobrotnico! Na večer sem šel pred dom; spomin na poprejšnji dan mi je kerčil serce, torej sem hrepenel po čistem zraku. Na trati pred domom je velik dvorsk pes igral z neko stvarjo, ki pa je nisem mogel izpoznati. Sam ne znam, kako to, da mi je šinilo v glavo, da sem zavpil: „aport!“ a pes, vaju poslušnosti, prinesel mi je tekoj v zobéh svojo igračo — moje uboge Tute oglodano taco Izpoznal sem jo bil in v nesvesti si sem zgrudil se na tla.“

„Ta žalostni prigodek je bil me zelo prevzel; nehal sem biti otrok: otroške igrače me niso nič več kaj veselile, nič dosti zanimale. Dobro sem se učil; a kader so moji bratje in sestre o počitku zibali se v veselji, primernem njihovej starosti, sedel sem jaz kje v samoti — zamišljen — in očetova in materna skerb, da bi me otela iz te zamišljenosti, — vsa ta njuna skerb je bila nevspešna. O ubogej Tuti nisem imel nikakove gotovosti, — nisem znal, ali je preživela ali ne svojo poslednjo obiskavo.“

„Tako mi je minolo nekoliko let. Sestre so se pomobile, bratje so stopili vsak v svojo službo. Jaz sem bil star osemnajst let, ko mi je oča umerl; mati se je kmalo za njim preselila v večnost, in jaz sem ostal sam — sam v svoje nesreči. Varoval sem se vsakojake znanosti s sosedi; po vsem okrožji so mi rekali: „molčljivi Miroslav“. — Čas sem tratil le z branjem, pa svoj vert sem obdelaval. Časi sem šel na izprehod, a vselej le sam; na plečih mi je visela puška, toda le za tega délj, ker so na otoku Borneo-u vsi bivalci bili tako oroženi. Sicer na teh osamelih izprehodih ni noben pot zazdelo se mi, da bi bil upotrebil svojo puško. Često sem zašel daleč v les in blodil po njem bezi vsakojake skerbi. Zdelo se mi je, kakor bi med menoj in med drugim otočanom strašnimi opicami vladala nekova skrivna zaveza, ki je prepovedovala jim napadati me.“

„O nekovej priliki sem sedel pod visokim kokosovim drevesom, da bi se bil oddehnil. Zasllišim pa šum, ki je bližal se mi drevesu z verha. Pogledam kvišku ter zagledam veliko opico, ki se je polagoma spuščala proti meni. Ta prikazen bi bila vsakega drugega hudo prestrašila. Paznejše sem jél gledati, serce mi je hudo

utripalo. . . . Izpoznal sem, da opica nima ene noge; to trenotje me je zapustila vsa dvomljivost: to je bila Tuta! Uboga nema stvar me je bila izpoznala; planila je k meni, žvižgala, skakala in na moč skerbela, kako bi mi razodela svojo radost. Ko sem se jej bil zahvalil za ljubkost, nisem mogel zadržati solze v očesu; videl sem jo, da je šepala — in spomnil sem se: da je nje vdanost do mene kriva njene nesreče.“ —

Polkovnik je malo pomolčal in žalostno stermel v mé. Ker je videl, da sem ginjen vsled njegovega pripovedanja, stisnil mi je roko in govoril dalje: „Za terdno verujem, da me ne obsodite, ker vam razodevujem, da sem ta snitek imel za svojo največo blagost. Brezi roditeljev, ločen od svojih domačih, brezi prijateljev in brezi zancev, — ah bi bil mogel merzel biti do te dobre zverí, ki je tako kruto terpela zá-me in vendar-le ljubila me vroče tako, kakor nekedaj?“

„Sleherni dan sem šel v les, da sva se videla z ubogo Tuto; saj je pa tudi ona bila edino bitje, ki je uživalo moje delestvo, moja udanost do nje pa je bolj in bolj rastla vsak dan. A zdaj se bližam takemu času svojega življenja, da mi spomin na-nj razdira serce . . . poterpíte, da zberem svoje moči.“ —

Velika žalost se je kazala polkovniku na moškem obrazu; jaz sam sem bil nenavadno ginjen. Mojega popotnega tovariša pripovedanje je mojo fantazijo premaknilo na nekov nov svet, na katerem se je vse kazalo nekako čudovito in nenavadno. Poleg vsega tega pa je vendar vzajemna vdanost polkovnikova in Tutina bila mi umljiva. Spomnil sem se, kolikrat sem imel priliko, da sem videl, kako visoko v človeku vskipi strast do konja, ali do mačke, ali do drugih živalij. Ó ta strast, ki časi prezira prave znanosti in prijateljstva sveto čutje, navadno nima svoje podloge v tistih budilnih prizadetjih, ki so Fan-der-k...ovo vdanost do opice vredno delale premisleka. Nesterpljivo sem čakal tovariševega pripovedanja na dalje; polkovnik pa je vès ta dan stratil s žalostno zamišljenostjo, katere se nisem derznil pretergati. Ta noč je bila še nemirnejša, nego perva. Skerbno sem ga opazoval; zdelo se mi je, da pred seboj vidi nekaj, kar mu zono dela. Govoril je nekaj poluglasno; nisem mogel umeti njegovih besed, nenadoma pa zaslišim njegove dobrotnice ime — ime uboge Tute.

Drugega dne je moj tovariš jél pripovedovati to-le: „Če prav sem vroče ljubil dobro Tuto, da-si je samo te stvari vdanost na svetu zdela se mi zadostna, vendar ni mogla do čéla zadoščevati moje duše zahtevam. Doživel sem bil tista leta, ko mladeniču serce jemó obhajati drugače razmere, nego so ga motile poprej; ko jame umeti grulečo gerlico in ginljivo pojočega slavčka; ko mu je bučeča voda, šepetajoče listje, cvetna vonjava izkušnosten jezik, — in ko mu vse to sè sladko tesnobo vred v persi vliiva novo, še nerazjasnjeno živénje. Izbudili so se v meni do tačas še neznani čutje, mojega osamelega serca blagodejnost me je speljala k ljudem, ki sem se jih poprej terdokorno ogibal. . . .“

„Na otoku Borneo-u sleherni leto 20. dan februarja meseca — na Leona Katanskega dan slavé sadjevanje, ker je tačas več sadja, nego sicer med letom. Ta dan se veliko otočanov zgerne vselej na obalo ob morji, na razsežne trate, polne košatega drevja. Tekój po solnčnem vzhodu jemó se obojega spola ljudje v hladnej senci kratkočasiti z različnimi igrami, ali pa, ko jim godci godejo, veselo plešejo. Starčice in starčki, sedeči na mehkej trati, čudé se svojih sinov in hčeri veselej neskerbnosti, blagodejno se spominjajo svoje minole mladosti. Ko vstane obedni čas, razide se občinstvo in razgručí.

Drage, lepe šarenice razgernjene ležé po zelenih tleh in izgovorne gospodinje razstavljajo okrog jedilno posodo, ki jo vsak pot prineso s seboj.“

„Mladina obiskuje po tratah raztahnjene družinske skupščine, te pa jo pozdravljajo in prejemljejo neprisljano gostoljubje. Iz vseh strani se razlegajo radostne pesni. Ves ta dan je posvečen veselosti, ni enega otožnega obraza ni nikjer. Kdor je žalostnega serca, ta o takej veselici ne zna za svojo serčno boleost, ali pa raji domá ždi. Ko solnce jame veslati v zatop in večerni hlad širiti se po zraci, zgernejo se vsi koruslji v polukrog; sredi polukroga stoji visoka, gladka žerd, konci žerdi pa bliskeče pozlačen orel z razpetima perotnicama.“

„Ognjeni mladeniči, ki jih razvneplje nesterpljivo hrepenenje po slavnem glasu, drug za drugim hité ponašati se gledalcem sè svojo umetelnostjo in vsak iz svojega samostrela v orla izpuščajo osodne strele. Kmalu se orel razletí na kosce; glava, perotnici, nogi, rep — vse to popada na zemljo, na žerdi pa je še ptiču terdno natakneni trup. Zdaj se začne drugača igra. Na miglje mora — kdor popreje, ta popreje — vsplezati gladkej in tenkej žerdi do verha, z njega sneti orlovi ostanek in z njim vred spustiti se na tla. Ta igra zahteva posebno lehkost in moč, za tega délj jo redko kedo izvrši. Zmagovitec iz krasne device nežnih rok med radostnim kričem navzočih gledalcev prejme venec, spleten iz lepih cvetic in obogačen z vsestranskimi poljubci.“

„Vstal je bil 20. dan februarja meseca. Zjutraj mi ni bilo na misli, da bi se vdeležil te družabne slovesnosti. Po svojej starej navadi sem blodil po lesu: rad bi si bil razvedril žalost, ki me je terla. Približam se razsežnej trati, da sam nisem znal, kedaj in kako. . . . Z daleč sem slišal silen krik in veselega ljudstva radostno petje; vzbudila se je v meni želja, da bi šel dalje. To moje kopernenje se je borilo z bojezljivostjo; naposled sem se odločil: šel sem bliže in vstavil se nekoliko stopinj daleč od neke vesele družčine. Zdelo se mi je, da je moj prihod zmotil vse; jeli so šepetati med seboj; užé sem hotel umakniti se nazaj v gozd, kar nenadoma neka ženska, ne več mlada, zapustí svojo družčino in pride k meni. „Ali ste vi tù, Miroslav?“ — povpraša me in prime za roko, jaz pa sem izpoznal, da je našega doma nekedanja prijateljica, ki je, ko so mati bili še živi, često bila pri nas in mene poznala še otroka. Spomin na dobro mater, ki je tako vroče ljubila nas vse, in tedanji čút mojega siročstva in moje osamelosti — to oboje me je nenavadno ganilo. Solze so se mi prikazale v očeh; poljubil sem našej nekdanej prijateljici roko in sklenil sem, da se ne bodem branil prostora obrati med njeno veselo rodovino. Vsi so me prejeli z nepriliznjeno priserčnostjo; med njimi je bila najmlajša hči — krasna, vabljiva Amalija. . . . Oh, prijatelj! zakaj je derzovita osoda ta dan zoper mojo voljo pripeljala me v družčino ljudij, ki sem do tistega dne imel do njih nekovo otožno slutnjo! Zakaj so moje oči o prvem pogledu z Amalijo zoper mojo voljo mudile se z njenimi očmi? Zakaj je njé glas, pa le samo njé glas, ko je prvi pot dotaknil se mojega sluha, serce presunil mi, da je začelo tresti se? in zakaj je napolnil mi ga z nerazsvetljivim čutom sladke otožnosti?“

„Sel sem k njej. . . . Ljubi tovariš! vi imate čutljivo serce, vi ste gotovo —! Osvobodite: nečem popisati tiste plaha neodločnosti, ne sladke nade in posebnega navdušenja, ki je z neodločnostjo verstilo se in polnilo mi dušo! Malo sem govoril z Amalijo, kmalo pa sva umela drug drugega. . . .“

„Začele so se navadne igre. Vsi so se vstopili v

polukrog okrog visoke žerdi. Amalijo so bili izbrali, da podáde venec srečnemu zmagovitu. Mladeníči, oroženi sè samostreli, vsuli so se očito tekmavi okrog gladke žerdi. Gnala me je neznanska nesterpnost med-nje, a plahost me je zadrževala. Primem za samostrel ali roka se mi je tresla, moral sem ga torej podati drugemu. Kmalu se je orel razletel na kosce. Žerdi na verhu je ostal sam trup. . . . Srečen tisti, ki bi snel ga z visokega verha, prejel bi iz Amalijine roke venec, obogačen s poljubci! Pervi pot sem o tej priliki videl Amalijo; ali kedo drug, nego jaz, menil sem, imel bi pravico do tega venca — do njenega . . . ? Terdno sem sklenil okleniti se te žerdi in vsplezati jej do verha, ali noge so mi bile prikovane k tlem. Zeló sem se jezil sam ná-se, pa kaj, ker nisem mogel zmoči svoje plahotosti. V tem je pristopil nekov mlad, krasen človek; vergel je ráz-se suk-njo, strastno pogledal Amalijo in smelo žerdi oklenil se z obema rokama. Ozrem se v Amalijo in stresnem od same žarljivosti . . . zopet pogledam na žerd; ta mladi človek je plezal proti verhu. . . . Vertelo se mi je v glavi, kmalu sem bil bled, kmalu rudeč. . . . Dej, užé je bil prav blizo verha . . . stegne roko in zopet stegne, dotiče se orla. . . . Stemnilo se mi je pred očmi, nísem mogel več gledati . . . nikogar nisem videl. — Nenadoma se razlegne krik med poslušalci. Ozrem se kvišku . . . moj tekmeč se ni mogel vzdržati pod verhom, kmalu se mu je spesnilo in splaval je na zemljo. . . . Orel je bil še na žerdi — zopet sem se ozel v Amalijo: gledala je vá-me in smehljala se. To smehljanje me je oživilo; bal sem se, da me ne bi kedo prehitel. . . . Le eno trenotje, pa sem stal pri žerdi; še en pogled v Amalijo — a vspenjal sem se proti verhu . . . snel sem orla in z njim vred spustil se na tla. — Pozdravljali so me navzočni gledalci, toda jedva se je to slavljenje dotikalo mojih ušes in ní prodiralo mi v serce; polno je bilo le enega čuta . . . ! Zabil sem bil na venec . . . !“

(Konec prihodnjič.)

Prijateljev spomin.

(Zložil A. Bezenšek.)

Na te spominjam se, Če v logu slavec peva, Da krog in krog odmeval Spominjaš ti se me?	Na te spominjam se, Če radost me obhaja, Sreča roko podaja! Spominjaš ti se me?
Na te spominjam se, Če tema svet pokriva, Vse trudno pokoj vživa! Spominjaš ti se me?	Na te spominjam se! Če bridke solze brišem, Tolazbe, upa iščem V spominu le na te.
Na te spominjam se, Na te bom vedno mislil, Na serce v duhu stisnil! Le se spominjaj me!	

Hrepenjenje po domovini.

(Zložil A. Bezenšek.)

Tudi tukaj solnce sije, Kakor v domovini mili, Vendar duh domu mi sili, Le za dom mi serce bije!	Tudi tukaj travca klije, Cvetka nežna se razcveta, A za dom je duša vneta, Le za dom mi serce bije!
---	--

Tudi tu se potok vije, Skoz zelene mi livade, A vse to mi ne dopade, Le za dom mi serce bije!	Razvun moje domačije Ni mi dragega bolj kraja, Niti verta niti gaja, Le za dom mi serce bije!
--	--

Če me tudi grob pokrije,
In ne dojdem v kraje svoje,
Zvon mertvaški naj zapoje,
Da za dom mi serce bije!

Zvončku.

(Zložil Josip Prosen.)

Narava še počiva, Leži po dólíh sneg; Ti zvonček pa že krasíš Na solučni strani breg!	Postlano je ležišče Ti merzlo in terdó, Le redkokdaj poljublja Te solučni žar sladkó.
--	--

Molíš iz terde zemlje Glavico belo zé, Ko še cvetice druge Pod merzlim krilom spé.	Prirode oživljene Najpervi ti si dar, Sloviš, dokler ne prime Za težki plug ratár.
---	---

Ne čakaš, mladi sinek, Žgolenja drobnih tic, Ni pómladi zelene, Ni svojih tovaršíc.	Najperva izmed rožíc Nam ti odgrinjaš kras, Ponižen, kot vijola In čist je tvoj obraz.
--	---

Takó naj serce mlado
Prijazno bi biló,
Smehljalo dopadljivo.
Nad njím bi se nebó.

Kje je meja?

(Povest iz ljudskega življenja, spisal J. Ogrinec.)

I.

Raves in Kaves sta polgruntarja, soseda. Pred dvajsetimi leti, ko sta nastopila in tudi oženila se vsak na svoje gospodarstvo, bila sta blizo enako premožna. Alj Raves je koj jel dobro gospodariti. Gledal je, da vsako delo se opravlja o pravem časi in na tanko; redil je živine kolikor največ mogel, da je njivam in travnikom dobro gnojil, in okoli hiše je zasadil število raznovrstnega sadnega drevja. Tako je vsako leto našel dajevitiga žita, nakosil tečne kerme, skoraj sleherno jesen sadje prodajal za marsikak goldinarček ter počasi pa vendar zmerom prihajal na terdneje noge. Narobe Kaves. Doma in na polji je bil vedno zadnji z deli. Živine je iz gole zanikarnosti redil le za silo, in ni mu bilo na mislih, da bi bil kak jablan, kako hruško ali češpljo zasadil kam na lepí prostor okoli poslopja. Zato je na jesen le zeló prazno slamo mlatil, kosil malo puste merve po senožeti, pobiral in jedel jabelka in hruške, ki so s sosedovega verta cepale na njegovega in z vsemi rečmi, z bornimi pridelki in denarjem bil je zmerom v stiski, pa ven in ven si nič ni mogel opomagati. In ker mu ni šlo naprej, jelo mu je rakovo pot iti, nazaj. V desetih letih svojega gospodarenja je moral že tri sto goldinarjev dolga narediti, med tem ko je njegov sosed Raves v enakem časi zboljšal in pridelal nekoliko posestva pa poleg tega še gotovih petsto dal na posodo.

Ta premoženja tičeča se razlika med sosedoma pa leto za leto postaja očitnejša: Raves prihaja čedalje premožnejši, Kaves čedalje bornejši. Alj ta, mesti da bi skušal posnemati svojega dobro gospodarečega sosedu, začne pa nevoščljivo zavidati ga za njegov dobri uspeh ter dan na dan z večjo nevoljo gledati njegovo hitro množče se blagostanje.

S početka Kaves svojo merzljivo do sosedu pokazuje le s tem, da kolikor mogoče se ogibuje ga, da gleda na drugo stran, koder ga vendar le srečuje, ter da le zamoklo zagovnja, kedar ga pozdravlja kdo Ravsovih. Kmalu pa začne očitnejše sovrašтво kazati do njega in vsega, kar je njegovega. Če na primer kaka Ravsova kokoš stopi na njegovo zemljišče, trešči poleno ali kamen v njo, da glasno kokodakaje po zraku zleti domú; če kaka sosedova krava čez mejo vgrizne na njegovi plati, godernja, da ti lakomni Ravsi mu hočejo vse požreti, in če Ravsov edini sinček Martinček časi malo v vas pride h Kavsu obiskat edino hčerko Marjetico, in gre s to svojo ljubo in izvoljeno verstnico bezát murnice, pa hlevce gradit za nje, poja ga osorni Kaves domú, češ, kaj bi vertal in izkopaval zemljo!

Raves vidi in čuti vse to, pa le molčé prenaša več let. Sicer tudi on nahaja polno vzrokov, zavoljo katerih bi lahko po pravici poprijemal svojega sosedu, toda on noče razdražbe, noče še podpihovati že tleče žerjaviče, ker on bi raji živel v blagi prijaznosti, kakor v sovraštvu. Zategadelj blagemu miru za ljubo velikrat tiho poterpí kako škodico, misleč si: „zmerom bolje dajati, kakor jemati!“

Alj človek, ki le in le išče prepira, najde ga že, če ima zdreti ga raz kola. Neke spomladi, ko po daljnem deževanju veliki supeti s sodergo vred privró dol z bregov, hití Raves, ter hudourni tok napeljava po vzajemnem poti med obema polgruntoma, češ, da bi oba sosedu enako podsipa terpela in škode. Pride Kaves tjekaj pa hoče, da vsa voda naj bi derla le na Ravsovo zemljišče. Ta pa terdi, da supet se zbira z obeh bregov, da toraj naj tudi steka se ga na vsako plat pol ter da tako je od nekedaj tudi bilo. Kaves nasproti tišči, da supet je tekel in bo tekel le na Ravsovo stran! In ker poudarja vsak svojo in nobeden ne odjenja, skregata se pervikrat in spreta do dobrega. Kaves pri ti priložnosti ves žolc izlije na Ravsa in mu na zadnje očita, češ, da on nima družega, razun kar je prigrabil drugim na škodo. Ker na tako zbudljivko tudi Raves ne derží jezika za zobmi, ampak na vsa usta pové tudi marsiktero gorko svojemu zdražboljubnemu sosedu, zavre temu kri, da togoten zapíči rovnico v tla, teče domú, popade sekiro pa Ravsovi stari tepki oklesti vse veje in še nekoliko debla, kar molí čez mejo na Kavsovo last. Raves ne brani tega, vendar pri ti priči sklene, da posehmal tudi on ne bo njemu ostajal nobene dolžen. Temu priložnost se mu kmalu ponudi.

Dober teden po tem prvem razporu Kaves popravlja dero. Da bi bolje sušila, namerava tudi malo dalje pomakniti jo na plano, ravno proti Ravsu. V ta namen hoče postaviti novo kozo skoraj na mejlnem prostoru, o katerem nikoli nobeden ni prav vedel, ne terdil, čegav je. Dozdaj sta oba ga rabila o potrebah, in da Kaves ni s svojim sovražnim početjem podražil na opor, ne bi bil Raves ničesar ugovarjal zoper tamošnjo podporo dere. Tako pa pristopi in določno zaverne:

„Kaves, ti ne boš stavil tú koze!“

„Zakaj ne?“ poprime Kaves naglo pogret.

„Zato,“ odgovori Raves „ker jaz ne pustim! Zato, ko ta svet le ni tvoj, ampak moj!“ In vès serdit in

silno razjarjen začne razkazovati, da vsa ograja in meja očitno tako kažeta, da tisti prostor je Ravsov in ne Kavsov.

Na to pa Kaves porase in terdi ravno narobe. Poudarja, da ta vogel je za prešnjega gospodarja le Kavsov bil, da je toraj tudi še zdaj; da je on v svoji predobri malomarnosti pripuščal ga Ravsu na porabo, da bi pa on zdaj, grabljiv in lakomen, kakor je, prisvojil si ga rad po polnem in po krivem.

Na to podtikanje Raves toliko terdneje ostane pri svoji prvi besedi. Zarotí se, da Kavsov koza nikoli ne bo stala na tistem selišči, dokler bo imel še kak krajcar za pravdo. Proti temu se priveri tudi Kaves, da če ima zadnji žrebelj v steni zapravdati, ne jenja in ne pusti, da bi njegov pogoltni sosed jemal mu njegovo lastino.

Drugi dan je koza postavljena; alj na večer pride Raves, jo izdere in zaspe luknjo. Kaves to videti — hití domú, napravljat se za v uradnijo tožit.

„Nikar ne hodi se pravdat“, prisi žena. „Slabšega ni od pravde! Raji dero pusti na starem mestu. Če smo dozdej vse posušili, bomo že tudi še zanaprej.“

„Meni ni za tisto. Jaz le nočem, da bi on gospodaril na mojem. Če ga pustim, utegne mi tako pojemati počasi celega polgrunta.“

„Če tudi imaš ti prav“, méni previdna žena, „pravda je strašno draga, gospóda raje poteza z bogatejim: gotovo ti bo žal, gotovo se pokesaš!“

„Jaz se ne bojim. Selišče je moje, to vem. Pravica se skaže in se mora! terdi Kaves, hiti čez prag in gre doč pod Ravsovo hišo gode na glas in hudo žuga, kako da ga bo!

„Le pojdi! prej boš ti jenjal, kakor jaz. Na vsacega tvojega dohtarja jaz lahko dobim tri!“ kliče Raves zaničljivo za njim in tudi hití nemudoma napravljat se.

„Lepo te prosim! Pusti pa ne tožuj se nikar!“ sili tudi tega žena.

„Kaj čem? da bi tak berač mene uganjal!“ zaverne Raves.

„Pojdi za njim, pa mu reci, da mu dovoliš, kar hoče.“

„Nikoli!“

„O bodi pameten! Glej, alj je vredno, da za ped zemlje si pravdo nakopavaš na glavo?“

„Meni ni za tisto, meni je za moštvo. Nočem, da bi tak pritlikovec-le delal z mano, kakor hotel.“

„Ne, ne, raji mu pusti tisti vogel, če tudi je tvoj. Saj pri nas imamo več, ko on, in nam pa Bog blagoslovi drugod. Koliko potov si prihraniš, koliko časa, koliko denarja, koliko jeze, kletve in tudi greha! In če tudi dobiš pravdo — alj boš mogel biti je vesel? On je revnejši od nas! Živeti v vednem kregu s sosedom — pa zavoljo take malosti!“

„I, kaj sem začenal jaz? Kaj ni on vedno iskal zdražbe in prepira? Sam hoče tako, naj pa ima!“

„To ne velja. Če je on tak, bodi pa ti boljši! Saj pravi pregovor: „Boljše je terpeti škodo, kakor delati jo.“ Zato jenjaj ti, pa bo tudi on.“

„Tega ne morem niti ne smem! On bi se mi rogal, sosedje imeli za babo in utegnili res misliti, da sem goljuf in krivičnik. Tega terpeti pa ne smem. Dobro ime je bolje od grunta.“

„Ti ne poslušaj kaj ljudje govoré. Da imaš le vest dobro, pa je. Da, da, če le hočeš, lahko storiš, kakor ti pravim, in ne boš se kesal; drugač pa gotovo! Pravda, to je najslabše! Ne veš, kam te pripelje še. Zapravdali so že gradove!“

„Ne rečem; alj tú ne pomaga nič! Jaz moram, če

hočem, da sem mož!“ reče in ne poslušaje nadaljnega, ženinega branjenja hiti tudi k dohtarju iskat pravice.

(Dalje in konec prihodnjič.)

Trije zlati lasje Deda-Vseveda.

(Konec.)

Potem pride k velikemu mestu. V mestu je bilo vse žalostno in pobito. Pred mestom sreča starčka, ki se je na palico opiral in že komaj lezel. „Bog te sprimi, sivi starček!“

„Daj to gospod Bog, krasni mladeneč! Kam po tej poti?“

„K Dedu-Vsevedu po tri zlate lasé!“

„Aj aj, takega poslanca tukaj že dolgo pričakujemo; urno idi z menoj k našemu kralju!“

Ko prideta k njemu, reče kralj: „Slišim, da greš k Dedu-Vsevedu. Imeli smo tukaj jablan, ki je rodila taka jabelka, da kdor je eno snedel, je zopet omladel, in ko bi bil že nad grobom. Toda 20 let jablan že sadí ne rodi. Ali mi obljubiš, da poprašáš Deda-Vseveda, kako bi se nam moglo pomagati? Za plačilo ti dam svoje kraljestvo!“

Plavaček obljubi in kralj ga milostljivo odpusti. —

Naprej potovaje dojde zopet k nekemu velikemu mestu; tudi ondi je bilo vse žalostno in poterto. Ne daleč od mesta je zakopaval neki sin svojega umerlega očeta in kakor grah debele solze so mu tekale po lici; „Bog te sprimi žalostni pogrebni!“ reče Plavaček.

„Bog daj to, dobri popotnik! kam po tej cesti?“

„Idem k Dedu-Vsevedu po tri zlate lasé!“

„K Dedu-Vsevedu? Škoda da nisi poprej prišel! — Pa saj tudi naš kralj takega poslanca že dolgo čaka; moram te toraj k njemu peljati.“

Ko tje prideta, reče kralj: „Slišim, da greš po opravilih k Dedu-Vsevedu. Čuj, imeli smo tukaj studenec, iz ktereга je vrela živa voda: ako se je kdo te vode napil, hitro je ozdravel, ko bi tudi že umiral! In ko bi bil že umerl, pa bi ga bili poškopili s tisto vodo, zopet bi bil oživel in shodil! Ali zdaj je že 20. leto, odkar je voda vsahnila. Mi-li obljubiš, da poprašáš Deda-Vseveda, kako bi nam bilo pomagati? Svoje kraljestvo ti dam!“

Plavaček obljubi in kralj ga odpusti.

Potem potuje dolgo in daleč po nekem temnem gozdu. Sredi gozda vglada zelen vert poln krasnega cvetja in na vertu zlat grad, — bil je grad Deda-Vseveda, — svetil se je ko žarjavica. Plavaček gre v grad; ali tam ne najde nikogar razen stare žene, ki je v kotu sedela in predla: „Zdravstvuj, Plavaček!“ ona zakliče, „vesela sem, da te zopet enkrat vidim.“ Bila je ta njegova botra, pri katerej je prenočil, ko je pismo nesel. „Kaj te je pa semkaj prineslo?“

„Kralj noče, da bi bil jaz njemu zet, zato me je poslal po tri zlate lase Deda-Vseveda.“

Starica se nasmehlja in reče: „Ded-Vseved je moj sin, svetlo Solnce; zajutra je otrok, opoldne mož, zvečer pa star dedec. Jaz bi ti tri lase iz njegove glave izpulila, ko bi tudi ne bila tvoja botra. Ali tako, sinko, kakor ti to iščeš, ne moreš nič dobiti. Moj sin je sicer dobra duša; ali ko zvečer lačen pride domú, bi se lahko primerilo, da bi te spekel in za večerjo imel. — Tu je prazna skrinja, v njo te skrijem.“ Plavaček prosi, da naj Deda-Vseveda poprašá tudi za one tri reči, na ka-

tere je bil na poti obljubil odgovor donesti. „Prašala bom, pravi babica, ti pa pazi, kaj bo rekel.“

Na enkrat nastane veter in skozi okno na zahodnej strani prileti Solnce, stari ded z zlato glavó: „Človeško mesó mi diši mati, ti imaš nekoga tukaj.“

„Zvezda dnevna, koga bi pa mogla tukaj imeti, da bi ga ti ne videl; ali tako je: celi dan letaš po tem božjem svetu in se človečine naduhaš, in ko zvečer domú prideš, pa meniš, da imam koga tu.“ Starček na to nič ne odgovori, nego sede k večerji.

Po večerji položi svojo zlato glavó materi na koleno in zadremlje. Ko starica vidi, da je zaspal, izpuli mu eden zlati las in ga verže na tla, — kjer zapoje kakor struna. „Kaj mi hočeš mati?“ reče starček.

„Nič, sinko nič! čumela sem in imela čudne sanje.“

„In kaj se ti je dozdevalo?“

„Snivala sem o nekem mestu, v katerem so imeli studenec žive vode. Kedar je kdo obolel, napil se je te studenčnice in zopet ozdravel; in kedar je kdo umerl, pokropili so ga s tisto vodo in vnovó je oživel; — ali sedaj je vže 20 let, odkar je voda nehala teči.“

„Temu je lahko pomoči: v onem studencu čepí žaba, ki ne pusti vodi izvirati; ako žabo ubijejo in studenec očistijo, poteče voda kakor poprej.“

Ko starček zopet zaspí, izpuli mu starica drugi las in ga verže na tla. „Kaj hočeš zopet, mati?“

„Nič sinko, nič! Zopet sem nekaj čudnega snivala. Sanjalo se mi je o nekem mestu, kjer je rasla jablan, ki je rodila pomladujoča jabelka; ako je kdo eno snedel, pomladil se je zopet. Ali že 20 let ni rodila ne jabelka več. Je-li temu kaka pomoč?“

„Prav lahka: pod jablano leží gad; gada naj ubijó in jablan presadé, pa bo zopet sad donašala, ko prejšnje čase.“

Potem starček na novo zaspí in starka mu tretji las izruje. „Mati, zakaj me ne pustiš spati?“ pravi starček nevoljno in hoče vstati.

„Le leži, sinko, leži! Ne bodi hud, nerada sem te zbudila; ali zadremala sem bila zopet in imela čudne sanje. Snivala sem o prevozniku na črnem morji: že 20 let tamkaj prevaževa, pa noben ga ne pride otet. Kdaj bo konec njegovega brodarenja.“

„Naj da komu veslo v roko, sam pa naj na breg skoči, potem bode uni prevoznik. Sedaj pa me pusti pri miru: moram jutre rano vstati in iti solze sušit, ki jih kraljeva hči to noč potoči za svojim možem, ogljarjevim sinom, ki ga je kralj poslal po tri zlate lasé.“

Zajutra prav zgodaj potegne veter in na kolenu stare matere se prebudí mesto starčka — krasno zlatolaso dete, božje Solnčice, reče materi: „z Bogom!“ in skozi okno na vzhodu izleti. Starica Plavačeka odkrije in mu reče: „Glej, tu imaš tri zlate lasé; kar je pa Ded-Vseved na ona tri vprašanja odgovoril, že takó veš. Hodi z bogom! Mene ne boš več videl, niti me potreboval.“ Plavaček se starici lepo zahvali in odide. Ko pride do prvega mesta, poprašá kralj, kako novico da je prinesel? „Dobro odgovori Plavaček, „dajte studenec očistiti in žabo, ki notri čepí, ubijte; potem bo voda tekla, kot poprej.“ Kralj to stori in ko voda res piteče, daruje Plavačeku 12 konj, belih kot labúd, zraven pa srebra in zlata, kolikor so mogli nesti.

V drugem mestu ravno takó vse dobro opravi in kralj mu daruje 12 konj — črnih kakor vran, po verhu pa še blaga, kar so ga mogli nesti.

Plavaček gre naprej, ko pride do črnega morja, ga brodnik urno poprašá, kaj da je zvedel. Plavaček mu reče: „Daj, prepelji me prej, potem ti povém.“ Starec

ga prepelje na ono stran in ondi mu Plavaček pové, kar je zvedel od Deda-Vseveda; rekel je namreč: „pervemu, ki se bo hotel na tvojem čolnu voziti, daj veslo v roko, potem bo moral on voziti!“ Kralj ni veroval sam svojim očém, ko mu je Plavaček prinesel tri zlate lase; hči njegova pa je jokala, ali ne žalosti, ampak veselja, da se je vernil njen pridrug.

„Kje si pa konje dobil in toliko bogastva?“ praša kralj.

„Zaslужil sem si to“, pravi Plavaček in pové, kako da je enemu kralju pomagal zopet do jabelk, ki stare ljudi mlade, in drugemu do vode, ki bolnike zdravi in celó merliče oživlja. „Jabelka — voda“ . . . ponavlja kralj, . . . ko bi jaz eno snedel, pomladil bi se v novo, in ko bi umerl, bi me ta voda zopet oživila.“ Sel je iskat onih reči, — pa se ni vernil nikdar več. —

Tako je postal ogljarjev sin kraljev zet, kakor je rojenica prerokovala, — kralj pa še sedaj popotnike čez černo morje vozi.

Nekaj zastran stelje.

(Napisal J. Božič.)

Ne terdim preveč, ako pravim, da gre v marsikaterih krajih pri nas terdo za živinsko steljo. Kmetovalci si v tej reči pomagajo, kakor najbolje morejo, vejo in znajo. Saj mora ljuba živinica tudi kaj — postelje imeti! Po hribih in planinah jo znajo pripraviti s tem, da leto in dan smreke obsekujejo, kar se navadoma pravi: hoje napravljati. Ali s tem delom naredé zlasti neprevidni gospodarji smreke sčasoma táke, da niso skoraj več smrekam podobne. Ni potem družega videti, kakor gola debela z majhnimi veršički, s kratkimi rōdlji ter polna smole. Če semtertje kteremu le zineš, da to ni prav po pameti, že je ogenj v strehi, to je, najboljši prijatelj — kmet te bo izpod čela pogledal, se ti namerdnil in kar naravnost herbet obrnil ter se za dej smejal ali pa hujal, češ, kako je ta dobri svetovalec prismojen ali pa zateleban. Gosposk človek, ki se je kaj učil, bi vendar ne smel tako neumno govoriti! Zdaj bi bilo tudi lahko mojih besedi konec, pa nisem še zgubil niti. Rad priterdim, da je imelo to ravnanje — hoje napravljati — nekako pravico ali vsaj izgovor zá-se; kajti sedaj niso bili gozdi dosti vredni, ker po lesu nihče baral ni; potem ni bilo druge stelje lahko dobiti, in sploh ni tajiti, da ne bi stelja iz hojevine bolj merzlim njivam teknila. A zdaj so se časi v kratkem neznansko spremenili. Les je dobil visoko ceno in bo dobival tudi še zmiraj višo, naj reče kdo, kar hoče; le pomislimo, kaj ga gre v kupčijo, kaj se ga v oglje pokuha, kaj se ga porabi za domača dela in orodje, kaj za kurjavo — zlasti pri tako dolzih zimah. Prašajte menj premožne, le-tí vam bodo povedali, kako je že zdaj hudo za derva; in povedali vam bodo drugi, ki imajo kaj, da šibica skoraj ni varna pred tatovi itd. In les v gozdu, kdo ga sadi, kdo glešta ter varuje? Le povejte!

Povej nam pa zdaj tudi ti, ki to pišeš, kaj naj bi namesto hój za steljo rabili? Mi si vsaj ne vemo druge pripraviti, ali vsaj toliko ne, kar je je treba, — in pa je tudi najboljša za nas. Če bi je ne imeli; morala bi živina v gnoju konec vzeti, travniki in njive pa celo obožati. Tedaj bi radi zvedeli za tvoj svet, drugače je konec besedi!

Jaz začnem s tem, da rečem, da je vsak začetek težek, pa tudi to, da je navada — železna srajca! Ne morem in tudi ne smem reči, da bi morali mahoma

drugo steljo napravljati si za živino: oh tega ne, ker bi vam to čisto malo koristilo, — dokler ostanejo hlevi taki, kakor so večidel zdaj. Za to vam gre tedaj najpred skerbeti, da hleve svoje znotraj popravite, da se po nalašč za to napravljenem žlebu voda od živine odceja in da z gnojem umno ter po pameti ravnate. To je pred vsem potrebno, — potlej se pa več reči za steljo da porabiti, kakor mah, praprot, lapor, posušena ilovica itd. Kaj velja, da začne vsakdo poskušati? Ali mi daste potem vsaj pol vašega lesa, kaj?

Koliko tehta naša zemlja?

(Spisal A. Jurinec.)

To pa je zopet bosa, mi bode morda marsikateri izmed „Besednikovih“ bralcev odgovoril. Saj ni nobenemu mogoče cele zemlje pretehtati ali zvagati, to zamore in vé le Tisti, kteri jo je iz ničesar vstvaril. Pa učeni možje so po mnogih skušnjah vendar izvedeli, kako težka da je naša zemlja. V preteklem stoletju se je več učeni mož trudilo, to stvar do konca dognati, kakor Anglež Cavendis, dr. Maskeline in še več družih. Pa nobenemu se ni posrečilo, da bi pravo zadel. Še le predsedniku zvezdoznanskega društva v Londonu na Angleškem gosp. Mr. Baily-u se je po sreči izšla ta neizmerna skušnja, s katero se je mnogo let neprenehoma in neutrudljivo pečal.

Gosp. Baily je imel prostorno sobo nalašč za to preiskovanje, v katerej je bilo vse polno zeló različnega orodja. Nja poglavitno orodje pa je bila zemeljna vaga — majhna stvarica in priprosta, na videz tako-le napravljena: Dolga pa tanka šibica je bila v sredi obešena na svilni nitki, na vsakem koncu je visela lahka krogeljica, tako da je vaga popolnoma mirno in ravno stala. Da pa nobena reč vage ni premaknila, imel jo je v steklenej posodi tako zaperto, da ni mogla ne najmanjša sapica do nje. — Gosp. Baily je leto za letom sedel pri tej vagi, skušal z nitkami in kroglicami, z drobnogledi (mikroskopi), zrako-, gorko- in vlagomeri, je rajtal in rajtal, pisal in preudarjal, si na vso moč glavo ubijal, dokler ni zvedil, kar je iskal in želel. Pa celih 18 mesecev je potreboval, da si je pripravil vse, kar mu je bilo za njegove preiskave potrebno; in 1300 družih skušenj je moral popred doveršiti, preden je začel pravo vaganje zemlje. In še le po šestem letu je izvedel, kar je iskal, in je mogel svetu razodeti, kar pred njim še nikdo ni tako natanko povedal. V Baily-ovih velikih bukvah stoji odgovor na vprašanje: „koliko vaga naša zemlja?“ samo s to-le verstico zapisan: gost.=5.6747; to je: gostoba naše zemlje znaša 5.6747 ali z drugimi besedami: naša zemlja je 5krat in blizo $\frac{7}{10}$ bolj težka, kakor bi bila, ako bi bila skoz in skoz vodena. Ako pa hočemo s številkami povedati težo naše zemlje, tako moramo reči, da vaga: 1.256.195.670.000.000.000.000.000 angleških ton (angleška tona je po našem okoli 20 stotov), z besedo rečeno tehta naša zemlja po gosp. Baily-ovem vaganju: „eden kvadrilijon, dve sto šest in petdeset tisuč, sto pet in devetdeset trilijonov, šest sto in sedemdeset tisuč biljonov ton“.

Smešnice.

* K bolnemu čevljarskemu pomočniku pride občinski zdravnik. Ko bolnika izpraša in ogleda, zapiše mu zdravilo zoper že dolgo trajajočo merzlico. Drugi dan zopet dojde zdravnik ter ga vpraša, kako se počuti. — „Prav dobro,“ mu odgovori bolnik, „merzlica je pojenjala.“ — „Saj sem vedel, da mora Vam moje zdravilo pomagati,“ doda zdravnik. — „Ne, ne, gospod, jaz nisem vaše zdravilo rabil, temuč pojedel sem skledico sirovega kislega zelja.“ — Dobro, si misli zdravnik ter si zapiše v svojo knjižico: „kislo zelje najboljšo zdravilo zoper merzlico.“ — Tri tedne kasneje pride isti zdravnik k mizarskemu pomočniku, katerega je tudi strašno nadlegovala merzlica. Veli mu pojediti skledico sirovega kislega zelja. Bolnik je ubogal in drugi dan je bil mertev. Ko zjutraj zdravnik izve smert mizarskega pomočnika, zapiše si v knjižico: „Kislo zelje sicer najboljšo zdravilo proti merzlici, ali samo za čevljarske pomočnike; mizarske pomočnike umori.“ —

* Sloveč zdravnik je bil poklican k nekemu bogatinu, ki se je bil malo ranil. Naročeno mu je bilo, naj se nemudoma tje poda, ker je gospod nevarno bolan. Zdravnik hiti tje. Ko pogleda rano, pošlje strežaja v lekarnico po neko mazilo in mu naroči, naj teče, kar le more. Ves prestrašen vpraša gospod zdravnika: „Pa vsaj ni tolike nevarnosti?“ — „Se vé da,“ odverne zdravnik; „kajti, če ne bo na vso moč tekkel, bo rana prej zacelela, da strežaj nazaj pride.“ —

* Nek kmet gre v mesto in pride v pisarnico nekega pravdarskega dohtarja. Menivši da je to prodajalnica, vpraša dohtarja, ki je bil sam s svojim pisarjem notri, kaj se tu prodaja? — „Oslovske glave!“ zarenčí dohtar. — „No,“ pravi kmet, „kakor vidim, morate imeti prav dobro kupčijo, ker so vam samo dve še ostali!“ —

* Potujoči žid je bil primoran opoldne v gostilnici ostati, ker drugej ni mogel kosila dobiti. Lepe mize, lični stoli in sploh lepa hišna oprava v gostilnici pa je osupnila skopega žida, in bil je zeló v skerbéh, da bo moral kosilo drago plačati. Praša torej gostilničarja, koliko bo kosilo veljalo? „En goldinar,“ odgovori gostilničar. „Koliko bi pa večerja stala?“ dalje praša jud. „Štirideset krajcarjev“ bil je odgovor. „Tedaj mi prinesite večerjo!“ vsklikne jud razveseljen.

Zastavice.

18. Neki oče odloči v svojem testamentu $\frac{2}{3}$ starejšemu, mlajšemu sinu pa polovico cele dedšine. Ostalih 200 gld. pa naj ubogi dobé. Koliko je oče zapustil?

19. Sovražniki obležejo neko terdnjavo. Vojaki v terdnjavi pa imajo le še za nekaj časa živeža. Ko bi bilo v terdnjavi 500 vojakov več, bi imeli vsi živeža za dvajset dni manj; ko bi pa 200 vojakov iz terdnjave odšlo, bi ostali živeža imeli za 15 dni več kakor izprva.

Koliko vojakov je bilo v terdnjavi in za koliko dni so imeli živeža?

20. Več družin gre skupaj v gostilnico. Vsaki mož potrebuje 19 grošev, vsaka žena 10 grošev in vsak otrok 8 grošev. Vsi moške potrebujejo skupaj 7 grošev več kakor vse žene in 15 grošev več, kakor vsi otroci. Koliko mož, žen in otrok je bilo v gostilnici?

Uganjka zastavic v 6. listu:

15. 20 gld.; — 16. 14.800 gld.; — 17. 200 pešcev in 100 jezdecov.

Ogled po svetu.

Avstrijsko - ogerska država. Posebno važnega dogodka v našem državnem življenju zadnji prazniki niso prinesli. Največa pozornost od vseh strank je zdaj obrnjena na Češko, kjer se ustavoverci in tudi narodnjaki na vso moč prizadevajo, da zmagajo pri prihodnjih volitvah v deželni zbor. Ker je zmaga v velikem posestvu ležeča, je razvidno, da so volitvene priprave tu najsilnejše. Grajščine se kupujejo po grozni ceni; obširna posestva, ki so imela prej samo en glas, razdelavajo se v več manjša; uradniki lazijo okoli posameznih volilcev in jih nagovarjajo za glasove. Marsikaterega, ki je prej z državopravno opozicijo glasoval, so ustavoverci tako že vjeli, pa tudi narodna stranka si prizadeva novih glasov pridobiti. Dozdaj se še nikakor ne da razsoditi, na katerej strani bo zmaga. Meštarji ustavovercev dobijo pri marsikateremu plemiču dobro pod nos. Notar dr. Rilke, tako piše „Slov. Gosp.“, je ponujal baronu Ehrenbergu za nja grajščino Navarov 330.000 gld. z opombo, da še tudi 10.000 gld. namekne, če ni drugače. Baron pa odgovori ustavovernemu notarju: „Dasiravno grajščina letos čisto nič ni nesla, vam je vendar še za milijone ne prodam, ker mi je domovina dražja od denarja!“ To je mož kot čisto zlato! — V Kolin, Jičín in Horšíc je vlada poslala vojakov in zakaj, ker so tu narodnjaki napravili neke deputacije, ki so šle k bližnjim velikim posestnikom, jih prosit, naj glasujejo pri prihodnjih volitvah z narodno stranko. — V Pragi je vlada razpustila narodno-kmetijsko društvo, ker so v zadnji seji te družbe nekateri narodnjaki sedanjo vlado malo grajali in niso se hoteli vdeležiti dunajske razstave, ako se vsi češki izdelki skupaj ne razstavijo. Pisarnica te družbe je bila zapečatená in njeno premoženje je vlada v svoje varstvo vzela.

Na Hervaškem je sklican deželni zbor 15. junija. Nove volitve za deželni zbor se bodo morale že prihodnjega meseca izvršiti. Želimo, da bi narodna stranka zopet tako sijajno zmagala, kakor zadnjikrat,

Na Ogerskem traja borba med levico in desnico peštanskega zbora naprej. Kakor se čuje, misli ogerska vlada zbor kmalo razpustiti in sredi leta nove volitve razpisati.

Gališki poslanci bajé doma s tužnim srcem premišljajo svojo nespamet, da so ustavovercem na Dunaji pomagali na noge. Iz Dunaja domú niso prinesli nič, kakor praznega upanja.

Zunanje države. Na Španskem kralju ne gre kaj po volji. Stranke se med seboj tepó in republikanska stranka pridobiva zmiraj več moči. — Francoska republika se vrtuje. Ves francoski narod misli na to, kako bi se maščeval nad Nemci zaradi škode in sramote v zadnjem boji. Bismark to dobro vé, zato išče zaveznikov; Taliane si je menda že pridobil.

Razne novice.

„Terdnjava.“ Zadnji občni zbor 3. aprila „Terdnjave“ je obiskalo razun celovških tudi nekaj zunanjih udov. Gospod Matija Majar je v imenu odbora v tehtnem govoru poročal o društvenem delovanju pretečenega leta. Na to se je izvolil poseben odsek, ki ima nalogo pregledati društveni račun. Pri volitvi novega odbora se je izvolil enoglasno stari odbor in prosil, naj se še dalej trudi za blagor našega naroda na Koroškem.

Iz Št. Jakoba v Rožni dolini smo slišali jako veselo poročilo o napredovanju naših kmetov. Igra „Slep ni lep“, ki jo je napravilo kat. društvo na velikonočni pondeljek, je

bila nenavadno živahna. Igrali so jo stari in mladi, med njimi en 70leten starček, nad vse pričakovanje dobro. Zraven so godci na strunah izbujali prav mile narodne glasove in pevci zapeli marsiktero zalo narodno. Poslušalcev se je bilo zbralo obilno. Smeha in židane volje je bilo nad mero do pozne noči. Vsak, ki je bil nazoč, je moral priterditi, da kaj takega od prostih kmetov ni pričakoval. — Ob enem se je nam zagotovilo, da so pravila za narodno posojilnico gotova, in da se bodo ob kratkem vladi v poterjenje predložila. Mi pristavimo le željo, naj se to nikar ne odlaga in naj se ta prevažni narodni zavod prej ko mogoče k življenju spravi.

Poslano. Iz Tersta so nam došle sledeče verste, naj jih priobčimo :

Zahvala.

Za obilo knjig, ktere je družba sv. Mohora Rojanski čitalnici podarila, si jemlje podpisani čast, za blagodušni dar v imenu udov in odbora serčno se zahvalili, ter izrazili veselje celega društva, z uzajemnimi simpatijami splošnega delovanja za narod.

V R o j a n u 14. sušca 1872.

Ivan Dolinar, tajnik čitalnice.

Dohodki družbe sv. Mohora za leto 1872.

Na novo so pristopili častiti dosmertni udje:

397. Ribnikar Primož, župnik v Kresnicah	gld. 15.—
398. Godec Jakob, Malonožnikov v Kresnicah	" 15.—
399. Grum Gašper, fant v Stari Verhniki	" 15.—
400. Lavrenčič Jozefa, županja v Postojni	" 15.—
401. Kramberger Kuna, posestnica v Kanci	" 15.—
402. Čop Tereza v Hribu pri Gerovem (I. pol.)	" 8.—
403. Vanjkovič Miha, škof. tajnik v Senju	" 15.—
404. Dovgan Helena, dekle iz Male Bukovce	" 15.—

Letnine so poslali častiti gospodje:

A. Fetih-Frankheim, duh. pomočnik v Logatcu	gld. 41.—
M. Koršič, župnik v Kviškem	" 147.80
A. Jekše, dekan v Kobaridu (II. pošiljatev)	" 46.—
J. Jaklič, kaplan in farni oskerbnik v Trebnjem	" 176.30
D. Terstenjak, župnik v Ponikli	" 52.—
L. Bergant, kaplan v Radečah	" 32.40
M. Mervar, župnik v Št. Janžu	" 16.50
L. Herg, župnik v Lembahu	" 38.—
Š. Reichman, župnik v Selah	" 21.80
P. Čare, župnik v Porečah	" 7.—
J. Bizjak, župnik na Jesenicah	" 33.20
Bl. Madon, župnik v Šempasu	" 37.—
J. Strojnik, kaplan v Tinjah	" 24.—
J. Kodermač, kurat v Gradiški	" 5.—
L. Cajnkar, župnik v Kalobji	" 11.—
Š. Muden, župnik v Svinčnici	" 21.—
J. Razboršek, kaplan v Dobropoljah	" 42.80
P. Habjan, duhovni pomočnik na Dovjem	" 51.—
Št. Šranc, duhoven v Hotiču	" 4.—
A. Milar, provizor na Vratah	" 7.—
Dr. J. Levičnik, dekan v Št. Mohoru (II. poš.)	" 7.—
M. Groskopf, župnik na Breznem	" 10.—
M. Kovačič, profesor bogoslovja v Mariboru	" 74.10
J. Jare, župnik v Dolu	" 60.20
M. Bračko, kaplan v Rušah	" 106.—
H. Kahl, župnik v Kropi	" 19.—
Fr. Klobasa, župnik pri sv. Antonu	" 51.90

J. Simonič, kaplan pri sv. Lorencu v Puščavi	gld. 36.—
M. Paprej, dekan v Braslovčah	" 228.80
A. Mlakar, župnik v Zagorji	" 23.10
J. Pekovec, kaplan v Selcah	" 83.—
J. Zorec, župnik v Mengšu	" 61.—
Prezvišeni biskup Jurij Dobrila v Poreču	" 83.—
V. Legat, župnik v Borovljah	" 34.—
Fl. Zalokar, kurat v Lokvi	" 21.—
M. Stagoj, župnik v Terbovljah	" 49.—
M. Frelj, župnik v Lašičah	" 40.—
Bl. Artelj, župnik v Kranjski gori	" 40.—
L. Potočnik, farni predstojnik v Sv. Mariji v Puščavi	" 11.—
M. Kulavic, župnik v Št. Vidu pri Zatičini	" 152.—
P. Režek, kaplan v Kerki	" 41.—
Paskal Žuvičič, župnik na Tersatu	" 14.—
J. Eder, župnik na Bohinski Beli	" 17.—
J. Jereb, župnik v Dragi	" 8.—
J. Hašnik, župnik v Št. Jurji	" 64.—
G. Majhenič, župnik v Ormožu	" 33.—
A. Gregorčič, vikar v Libušnji	" 67.—
J. Boner, dekan v Verhniki	" 133.60
J. Simonič, dekan. oskerbnik v Središču	" 70.70
F. Rath, župnik v Frajhamu	" 32.10
H. Križan, župnik v Št. Janžu	" 52.80
J. Mastnak, župnik v Slivnici	" 26.—
J. Hofstetter, dekan v Postojni	" 116.—
D. Grobelnik, župnik v Belevodah	" 11.—
M. Čuden, dekan v Kapli pri Dravi	" 28.—
L. Ferčnik, župnik v Žabnicah	" 45.—
A. Weissamer, farni oskerbnik v Podjubleju	" 7.—
V. Lesjak, župnik v Štebnu	" 23.—
J. Matjašič, stolni prošt v Mariboru	" 183.80
A. Belšak, mestni kaplan v Slov. Bistrici	" 165.40
J. Gajšek, katehet v Brezicah	" 64.40
M. Kos 1 gld., A. Ukmar 2 gld., L. Vojska 3 gld., J. Vukelič 1 gld., A. Drobež 2 gld., J. Lekse 1 gld., J. Rutar 1 gld., K. Križnik 1 gld., J. Vidrih 1 gld., J. Jezeršek 1 gld., Bl. Ambrožič 1 gld. 15 kr., Fr. Kosec 2 gld., L. Gestrin 1 gld., L. Albreht 1 gld., J. Terglavčnik 1 gld., Fr. Namar 1 gld., A. Cerkovnik 1 gld., L. Einspieler 4 gld., J. Grošelj 2 gld., J. Čibašek 1 gld., V. Par 3 gld.	" 32.15

Vkup gld. 3372.85

Kurzi na Dunaji 8. aprila 1872.

Kreditne akcije	gld. 337.50	Nadavek na srebro	gld. 108.15
Národno posojilo	" 70.—	Napoleondori	" 8.82

Žitna cena v Celovcu.

Po vaganu:

pšenica	gld. 5.97	—	rež	gld. 3.81	—	ječmen	gld. 3.92	—	oves
	gld. 1.92	—	ajda	gld. 3.60	—	turšica	gld. 3.75.		

Listnica.

Besednikova: J. P. v Lj. Prejeli in bomo storili po Vaši želji, prosimo le, da malo poterpíte. — J. J. v Hrastniku: Od poslanih 3 gld. ostane 50 nkr. za prihodnje leto, ker celoletna náročnina znaša samo 2 gld. 50 kr.